

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

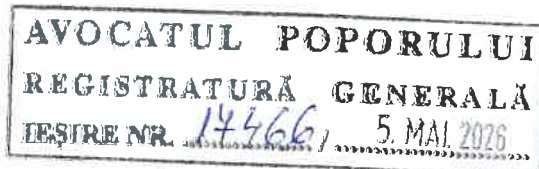
Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Monica TRUȘCĂ

Director General

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș

RECOMANDAREA

nr. 96 din 5. MAI 2026

privind necesitatea asigurării asistenței și îngrijirii persoanelor adulte cu handicap, în vederea exercitării depline a drepturilor acestora

Prin petiția înregistrată la Instituția Avocatul Poporului sub nr. 27840/2025 dna. sora dlui. , persoană încadrată în grad de handicap grav permanent "cu însoțitor", ne-a sesizat cu privire la situația gravă în care se află dl. în condițiile în care reprezentantul legal (mama sa, dna.) este bolnav în fază terminală și nu își poate îndeplini atribuțiile, dl. neavând unde să locuiască și nebeneficiind de îngrijirea permanentă care îi este necesară și pe care petenta nu i-o poate oferi, apreciind că viața fratelui său este în pericol.

Față de obiectul petiției am solicitat DAS Timișoara și DGASPC Timiș efectuarea de verificări cu privire la situația dlui și a mamei sale.

Din adresa DGASPC Timiș nr. R124145/2025 a rezultat, în esență, între altele, că dl. este încadrat în grad de handicap grav cu asistent personal, conform certificatului de încadrare în grad de handicap nr. cu termen de valabilitate permanent, titularul certificatului beneficiind de toate drepturile și accesibilitățile prevăzute de Legea nr.448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, corespunzător gradului de handicap stabilit, certificatul obligând toate persoanele și autoritățile la respectarea lui în

concordanță cu prevederile legislative în vigoare, Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Timiș îndeplinindu-și atribuțiile legale precizate în Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, prin stabilirea încadrării în grad de handicap a domnului _____ și precizarea în Programul Individual de reabilitare și integrare socială a serviciilor sociale și medicale de care acesta poate beneficia, programul putând fi revizuit ori de câte ori este nevoie, prestațiile sociale cuvenite gradului de handicap deținut fiind achitate la zi.

Ulterior, prin adresa DGASPC Timiș nr. R145855/2025 ni s-a comunicat, în esență, măsurile ce pot fi dispuse cu privire la dl. _____ respectiv admiterea într-un centru de criză, angajarea unui asistent personal sau desemnarea unui asistent personal profesionist; s-a precizat că întrucât până în prezent DGASPC Timiș nu a îndeplinit criteriul procentual, respectiv nu a fost realizată dezinstituționalizarea a 5% din numărul total de beneficiari, preluarea unei persoane cu dizabilități într-unul dintre centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități din subordinea DGASPC Timiș ar încălca legislația în vigoare.

DAS Timișoara, prin adresa nr. DAS2025-006588/2025– ne-a comunicat, în esență, că :

- dl _____ a fost evaluat în lunile mai și iulie 2025, ocazie cu care familia nu a solicitat alt tip de serviciu;
- Serviciul Autoritate Tutelară din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara a solicitat luarea cazului dlui. _____ în evidență pentru identificarea serviciilor sociale adecvate situației sale;
- reprezentanții DAS Timișoara au informat familia dlui. _____ cu privire la prevederile Legii nr. 7/2023, la necesitatea actualizării măsurilor stabilite în Programul individual de reabilitare și integrare socială (PIRIS) pentru dl. _____ și necesitatea evaluării medicale a dnei. _____ pentru încadrarea în grad de handicap. Noul program individual stabilit pentru d.l _____ a fost comunicat la 9 septembrie 2025 sorei sale, petenta _____
- aparținătorii dlui. _____ au fost îndrumați către Serviciul Autoritate Tutelară din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara pentru dispunerea de măsuri pentru reprezentarea legală a acestuia în condițiile în care tutorele nu își mai poate îndeplini atribuțiile;
- dl. _____ a beneficiat până în anul 2023 de asistent personal, iar ulterior de indemnizația legală lunară de _____ lei, nefiind angajat un asistent personal. De asemenea, dl. _____ beneficiază de servicii și terapii în Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități _____ (prin contractare directă de către DAS Timișoara), situația sa fiind referită și _____ pentru accesarea unui serviciu social prin echipa mobilă, fără a se obține un răspuns concret, cazul său rămânând în atenția DAS;
- solicitarea de efectuare a unei anchete sociale privind pe dna _____ – pentru încadrarea în grad de handicap – este în curs de soluționare.

Astfel, DAS Timișoara a concluzionat că dl. _____ este necăsătorit, iar potrivit evaluării sociale, structura familiei este compusă din 4 surori, mama acestuia prezentând diverse afecțiuni medicale. În același timp, tatăl dlui. _____ potrivit celor menționate de către familie, nu păstrează legătura cu familia și este stabilit în municipiul _____. Având în vedere cele menționate și potrivit legislației în vigoare, s-a apreciat că îngrijirea dlui. _____ revine familiei, "aceasta reprezentând un factor de sprijin esențial (...) privind incluziunea socială și prevenirea instituționalizării", și "în mod subsidiar/complementar prin autoritățile administrației publice locale unde își are domiciliul sau reședința persoana cu dizabilități și a autorităților administrației publice centrale, în limita competențelor legale și a resurselor disponibile, precum și a colaborării familiei".

Ulterior, prin adresa DAS Timișoara nr. DAS2025-007651/2025 ni s-a comunicat, între altele, că serviciul de asistent personal se acordă la cerere în măsura în care reprezentantul legal/aparținătorii dlui. _____ identifică persoana care dorește să fie încadrată ca asistent personal, serviciul de asistent personal profesionist acordându-se de DGASPC Timiș. S-a mai menționat că dl. _____ are locuință și necesită asistență și supraveghere din partea unei alte persoane pentru asigurarea nevoilor de bază și instrumentale ale vieții zilnice, o parte din nevoile sale fiind asigurate prin asigurarea de servicii sociale în centre de zi, responsabilitatea pentru soluționarea situațiilor de dificultate revenind și familiei dlui.

Față de datele comunicate de către DAS Timișoara și DGASPC Timiș ne-am adresat ANPDD care, prin adresa nr. 049471/DSSS-SIS/ID/2025 ne-a comunicat că DGASPC Timiș, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale de la domiciliul persoanei are de analizat posibilitățile de furnizare directă sau prin contractare a acestor servicii, inclusiv prin implicarea furnizorilor acreditați publici și privați din jud Timiș, inclusiv stabilirea unei colaborări cu serviciile de sănătate și ONG-urile acreditate din județul Timiș pentru diversificarea surselor de sprijin și integrare comunitară. S-a precizat, de asemenea, că primăria de domiciliu trebuie să analizeze posibilitatea angajării unui asistent personal sau plata unei indemnizații lunare, angajarea unui asistent personal profesionist, asigurarea asistenței medicale la domiciliu. Prin aceeași adresă s-a menționat și că DGASPC Timiș trebuie să faciliteze accesul persoanei în cauză la servicii sociale specializate (centre de zi, de criză, locuințe protejate, echipă mobilă, îngrijire la domiciliu). Astfel, s-a precizat că ANPDD s-a adresat Consiliului Județean Timiș și Primăriei Timișoara pentru asigurarea dlui _____ a accesului efectiv la serviciile indicate în cuprinsul Programului Individual de Reabilitare și Integrare Socială. (adrese din 29.10.2025).

Deoarece, astfel după cum s-a evidențiat și anterior, autoritățile locale (DAS și DGASPC) și-au menținut punctul de vedere și abordarea în ceea ce privește situația dlui.

am transmis o nouă adresă ANPDD, care, prin adresa nr. 004252/DSSS-SIS/ID/26.03.2026, ne-a comunicat, în esență, între altele, că dispozițiile Legii nr. 7/2023 privind prevenirea instituționalizării și dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități nu transferă

responsabilitatea sprijinului către familie și nu creează obligații legale pentru membrii acesteia, familia neputând fi tratată ca furnizor implicit de servicii sociale și neputând fi obligată să asigure găzduirea sau îngrijirea unei persoane adulte cu dizabilități, în lipsa unei opțiuni asumate în mod liber, ANPDPD adresându-se DGASPC Timiș și DAS Timișoara pentru asigurarea în regim de urgență, a unei forme de sprijin continuu care să garanteze siguranța și îngrijirea efectivă a dlui

pentru efectivă și nu doar declarativă respectare a drepturilor sale la viață, sănătate și demnitate. De asemenea, din adresa transmisă de ANPDPD DGASPC Timiș rezultă că s-a solicitat analizarea posibilității inițierii unui demers pentru desemnarea unui asistent personal profesionist și de estimare a termenului de îndeplinire a acestui demers pentru asigurarea dlui a dreptului la servicii sociale potrivit nevoilor individuale. Totodată, ANPDPD a solicitat DAS întreprinderea în regim de urgență a demersurilor necesare pentru asigurarea unei forme de sprijin continuu care să garanteze siguranța și îngrijirea efectivă a dlui , ANPDPD solicitând analizarea situației dlui împreună cu conducerea Fundației Din Timișoara, care are calitatea de furnizor de servicii sociale privat, și ar putea sprijini demersurile de menținere a persoanei cu handicap în comunitate, cu asigurarea serviciilor sociale potrivit nevoilor individuale ale acestuia.

Prin adresa R58766/28 aprilie 2026 DGASPC Timiș s-a precizat că dl beneficiază de servicii de asistență socială în Centrul de Zi din cadrul Fundației – Centrul de Zi pentru persoane adulte cu dizabilități (servicii acordate prin contractare de DAS Timișoara) și beneficiază de facilitățile reglementate de Legea nr. 448/2006. S-a mai precizat că dl ”deține un imobil, iar o parte din nevoile sale sunt asigurate în cadrul centrului de zi pe care îl frecventează”. Referitor la admiterea în Centrul de Criză pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Lugoj s-a menționat că aceasta se poate realiza în funcție de locurile disponibile și pentru o perioadă determinată, impunându-se depunerea unui dosar de admitere, centrul funcționând în prezent la ”capacitate maximă”. În ceea ce privește posibilitatea de desemnare a unui asistent personal profesionist s-a menționat că în prezent ”nu există solicitări de angajare pe această funcție”, iar persoanele angajate ”au în îngrijire și sunt atestate pentru o singură persoană”, dar se va iniția acest proces când va fi identificat un ”viitor asistent personal profesionist, care va dori să-i asigure îngrijire și protecție domnului ”, neputându-se oferi un termen estimativ de îndeplinire a acestui demers. De asemenea, s-a făcut referire la responsabilitatea familiei în acordarea sprijinului dlui ”în completarea serviciilor deja oferite de autorităților locale”.

*

**

Având în vedere obiectul petiției din care rezultă urgența situației și a necesității dispunerii de măsuri concrete și efective, de natură a asigura asistența, supravegherea și îngrijirea

corespunzătoare a dlui _____, în efectuarea activităților de bază, astfel după cum rezultă din raportul de evaluare socială din 19 mai 2025,

Observând recomandările și solicitările adresate de ANPDPD DAS Timișoara, DGASPC Timișoara, Primăriei Timișoara și Consiliului Județean Timiș în sensul dispunerii de măsuri concrete urgente apte a conduce la respectarea reală a drepturilor dlui.

Față de împrejurarea că DGASPC Timiș a avut în vedere posibilitatea ca dl. _____ să beneficieze de un asistent personal profesionist, fără însă a ne comunica demersurile concrete efectuate în acest sens și nici intervalul de timp estimat ca necesar depășirii imposibilității de asigurare a unui asemenea asistent dlui _____ cu atât mai mult cu cât instituționalizarea acestuia nu este în prezent posibilă;

În temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție, coroborat cu art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Instituției Avocatul Poporului și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

Directorul General al DGASPC Timiș va dispune măsurile necesare pentru:

- asigurarea în mod efectiv a serviciilor sociale indicate în cuprinsul Programului Individual de reabilitare și integrare socială nr. 2326/2 din 8 iulie 2025 și neoferite în prezent, respectiv: "asistenta medicală la domiciliu/asistent personal/însoțitor/asistent personal profesionist, asistență socială în centre de zi publice/private, servicii de asistență și suport/consiliere, asistență socială specializată în centre rezidențiale publice/private, locuințe protejate/ centre respiro/ centre de criză/echipa mobilă /cantine sociale/servicii mobile de acordare a hranei/ activități de menținere/dezvoltare a deprinderilor de viață independente/activități de integrare, participare socială și civică";

- dispunerea de măsuri concrete pentru angajarea de asistenți personali profesioniști care să poată acorda asistența necesară dlui.

- asigurarea unei forme de sprijin continuu care să garanteze siguranța și îngrijirea efectivă a dlui _____ inclusiv prin îngrijire la domiciliu;

- colaborarea cu ANPDPD, DAS Timișoara și furnizorii publici și privați de servicii din

județul Timiș și județele învecinate pentru identificarea cu celeritate a soluțiilor optime de gestionare a cazului dlui.

- colaborarea cu familia dlui și consilierea membrilor acesteia în cazul în care se impune, pentru identificarea unei soluții adecvate optime care să conducă la exercitarea deplină a drepturilor dlui. ;

-informarea în termen de 30 de zile a instituției Avocatul Poporului cu privire la măsurile dispuse și, după caz, a termenului în care se vor lua în concret măsurile necesare în cazul dlui.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

